

Sepulcre de Pere de Sitjar

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Església de Santa Maria de Rocafort
Alçada: 422

Coordenades:

Latitud: 41.71705
Longitud: 1.93629
UTM Est (X): 411516
UTM Nord (Y): 4618908

Classificació

Número de fitxa: 08182 - 319
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Objecte
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle: XIV
Any: 1355
Autoria de l'element: Berenguer Ferrer
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Seria convenient restituir-lo en l'emplaçament original i musealitzar-lo.
Protecció: Física
Accés: Restringit
Ús actual: Simbòlic
Titularitat: Pública
Titular: Bisbat de Vic (C. Santa Maria, 1 - 08500 VIC)
Fitxes associades:
[Santa Maria de Rocafort](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 14/08/2018 - 02:00

Descripció

Sarcòfag esculpit per Berenguer Ferrer l'any 1355 per allotjar les despulles de Pere de Sitjar. Posteriorment s'hi van posar també les de la seva dona, Guillema, i les dues filles.

Es tracta d'un ossari en forma d'arqueta amb estàtua jacent del personatge a la tapa.

Les dues mènsules que el sostenen, originalment estaven ubicades a la part alta de la fornícula i el sarcòfag es recolzava directament sobre el mur. Una d'elles és la que ens indica el propietari del sarcòfag, amb una inscripció que diu així: "Aquest monument es del honrat en Pere de Sitjar, Senyor de Rocafort, a qui per Deu Amen dit Pater Noster".

L'ossari consta del sarcòfag amb la corresponent tapa, presidida per la imatge del difunt en alt relleu, amb les dues mènsules. L'escena en relleu que es desenvolupa en la part frontal és molt comuna en contextos funeraris, sobretot a Itàlia. Es tracta de la presentació de la família Sitjar davant la Mare de Déu. A l'extrem dret es pot identificar a Sant Vicenç, ja que era el patró de la família i el titular de la capella del castell. Vesteix una dalmàtica i sosté un llibre amb la mà esquerra, mentre que amb la dreta presenta la família davant Santa Maria. Els quatre personatges, Pere, Guillema i les dues filles, estan agenollats i amb les mans en actitud de pregària. Guillema està representada com a vídua. Les filles porten brial amb mantell superior amb ornaments florals al cap. Les dones llueixen paternòsters al coll. Pere de Sitjar vesteix de militar. Els laterals del sarcòfag no estan decorats perquè no eren vistos en la seva posició original.

Francesca Español (1990) destaca la semblança entre la figura de Pere Sitjar del fronton i la de la tapa. En aquesta darrera, està representat inclinat cap a la dreta, possiblement per fer-lo més visible. Reposa el cap damunt un coixí i els peus damunt el llom d'un gos. La reproducció de l'arnès militar és molt completa i pròpia del segle XIV. De la corretja pengen una espasa i una daga. En el pom i la creu de l'espasa i a la creu de la daga ha gravat les inscripcions següents: AVE GRATIA. SALVE R(EGIATA), BENEDICTUS.

Les mènsules adopten la forma d'éssers fantàstics, amb trets zoomorfes i antropomorfes, però amb els caps grotescos.

Observacions:

Actualment es conserva a l'interior de l'església, però desplaçat del seu lloc original, que és una fornícula coronada per una arcada gòtica, situada en el mateix mur nord.

Història

Pere de Sitjar era el senyor de Rocafort i mor l'any 1348, deixant la seva dona, Guillema, vídua i amb dues filles. Existeixen dos documents que parlen d'aquest sarcòfag, que ens permeten saber-ne l'autor, el preu i la data. Un és del 16 d'agost de 1354 i l'altre del 23 de desembre de 1355. Berenguer Ferrer, de Manresa, cobra 100 lliures per la feina i triga un any en enllestir l'encàrrec.

Per un document datat el 18 de juliol de 1356 sabem que sis mesos després de conclòs el sarcòfag es procedeix al trasllat de les restes de Pere de Sitjar a l'església.

Les restes de la dona i de les filles els dipositaren els monjos de Sant Benet de Bages, hereus del castell de Rocafort.

El sarcòfag es va salvar de la destrucció durant la Guerra Civil espanyola gràcies a Lluís Rubiralta, delegat per al salvament del patrimoni artístic, i a un grup de voluntaris que el traslladaren a la santa Cova de Manresa, emparant-se amb la normativa de la Generalitat de Catalunya.

Bibliografia

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1998). El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Pàgs. 90 i 91. Ed. Centre d'Estudis del Bages.

ESPAÑOL BERTRÁN, Francesca. "El escultor trecentista Berenguer Ferrer un eslabón más en la penetración del arte francés en Cataluña". Anuario del Departamento de Historia y Teoría del Arte, Universidad Autónoma de Madrid. ISSN 1130-5517, N° 2, 1990 , págs. 75-96. [en línia] <
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=152751&orden=282708&...>>

PÉREZ BACARDIT, Enric (2002). Apunts per a una història de Rocafort de Bages. Autoedició.

